

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 19. februar 2025

Sag 58/2024

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T2

(advokat Martin Andersen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Holbæk den 12. september 2023 (60-146/2023) og af Østre Landsrets 10. afdeling den 15. maj 2024 (S-2620-23).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Reklings, Lars Hjortnæs, Oliver Talevski og Mohammad Ahsan.

Påstande

Dommen er anket af anklagemyndigheden med påstand om domfældelse efter straffelovens § 216, stk. 1, og at T2 skal undergive sig ambulantly psykiatrisk behandling med tilsyn af kriminalforsorgen, således at kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om indlæggelse.

T2 har påstået afvisning, subsidiært frifindelse.

Forurettede, F2, har gentaget sin påstand om godtgørelse på 100.000 kr. efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, samt erstatning for udgifter til psykologkonsultationer på i alt 2.259,46 kr., der i det hele skal forrentes efter erstatningsansvarslovens § 16.

T2 har påstået frifindelse for kravet om godtgørelse og erstatning.

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T2 handlede med forsæt, da han den 28. juli 2020 realiserede gerningsindholdet i straffelovens § 216, stk. 1 (dagældende § 216, stk. 1, nr. 1).

Det følger af UfR 2018.491 H, at der ved vurderingen af forsættet for en person, der er omfattet af straffelovens § 16, skal lægges vægt på, om den objektive gerning klart bærer præg af at høre til dem, der kan tilregnes en normal gerningsperson som forsætlig, og at der ikke kan lægges vægt på den pågældende persons manglende forståelse eller målbevidsthed.

Landsretten har lagt til grund, at T2s gerning fremtrådte på samme måde som en forsætlig voldtægt begået af en tilregnelig person. Han må dermed anses for at have handlet forsætligt.

Efter sagens lægelige oplysninger og for at forebygge nye lovovertrædelser skal T2 undergive sig ambulantly psykiatrisk behandling med tilsyn af kriminalforsorgen, således at kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om indlæggelse, jf. straffelovens § 68. Under hensyn til arten af den pådømte kriminalitet bør der ikke fastsættes en længstetid for foranstaltningen, jf. straffelovens § 68 a, stk. 2, 1. pkt.

T2 har til støtte for afvisningspåstanden anført navnlig, at anken reelt er udtryk for, at anklagemyndigheden ønsker landsrettens bevisbedømmelse efterprøvet af Højesteret, hvilket er udelukket.

Han har til støtte for påstanden om stadfæstelse anført navnlig, at han ikke handlede med forsæt. Det skyldes, at landsretten har lagt til grund, at han sov under episoden. At han er fundet utilregnelig, jf. straffelovens § 16, kan ikke føre til et andet resultat for så vidt angår hans forsæt.

Højesterets dom i UfR 2018.491 H handlede om en utilregnelig, men vågen person, som begik vold mod en ansat på et bosted. Da vedkommende var vågen under voldshandlingen, kan dommens omstændigheder ikke sammenlignes med den foreliggende sag, hvor han sov under episoden.

Hvis Højesteret finder, at han har handlet forsætligt, er der ikke grund til at antage, at det til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser er nødvendigt at fastsætte en foranstaltning efter straffelovens § 68, hvilket navnlig skyldes hans gode personlige forhold, og at han fortsat følger rådene fra søvnklinikken på Rigshospitalet.

Højesterets begrundelse og resultat

T2 blev tiltalt for voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1 (dagældende § 216, stk. 1, nr. 1), ved at have tiltvunget sig samleje med F2 ved vold eller trussel om vold, idet F2 havde lagt sig til at sove i samme seng som T2.

Landsretten fandt det bevist, at T2 objektivt havde begået de handlinger, der var beskrevet i tiltalen.

Efter de lægelige udtalelser lagde landsretten til grund, at T2 på tidspunktet for den seksuelle handling befandt sig i en tilstand af sexsomnia, at tilstanden måtte sidestilles med sindssygdom, og at han var utilregnelig på det nævnte tidspunkt, jf. straffelovens § 16, stk. 1.

Landsretten frifandt T2, idet han ikke kunne anses for at have haft forsæt til den begåede seksuelle handling. Landsretten lagde vægt på bl.a., at T2, som ubestridt sov, da han realiserede gerningsindholdet i voldtægtsbestemmelsen, ikke havde nogen form for bevidsthed om, hvad han foretog sig. Landsretten anførte, at dette stod i modsætning til en sindssyg gerningsmand, som er ved bevidsthed, når den objektivt set strafbare handling begås, om end med en ufuldstændig bevidsthedsmæssig opfattelse af det passerede.

Hovedspørgsmålet for Højesteret er, om T2 efter landsrettens bevisresultat har handlet forsætligt.

Landsretten har som nævnt efter de lægelige udtalelser lagt til grund, at han på tidspunktet for den seksuelle handling befandt sig i en tilstand af sexsomnia, og at tilstanden måtte sidestilles med sindssygdom, og landsretten har lagt til grund, at han sov på det nævnte tidspunkt. Højesteret finder på det således foreliggende grundlag, at den seksuelle handling ikke kan tilregnes T2 som forsætlig.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens frifindelse af T2 for den rejste tiltale.

Højesteret finder ikke grundlag for at tage påstanden om tortgodtgørelse under påkendelse, jf. retsplejelovens § 992, stk. 1, og ophæver derfor landsrettens bestemmelse om frifindelse for tortgodtgørelse.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at bestemmelsen om frifindelse for tortgodtgørelse ophæves.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.